

de KATHERINE și JAY WOLF

SUFERINȚĂ ȘI TĂRIE

Cum să supraviețuiești
în orice situație
redefinind totul

Traducere din limba engleză
de Dana Dobre

ap!
act și politon

Editura ACT și Politon

Str. Încălnată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro

Publicat prin acordul cu The Zondervan Corporation L.L.C.,
o divizie a HarperCollins Christian Publishing, Inc.

Suffer Strong

Copyright © 2020 by Katherine Wolf and Jay Wolf

© 2023 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Traducător: **Dana Dobre**

Redactor: **Ines Simionescu**

Editor: **Anca Dobre**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Alexandra Ilie**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WOLF, KATHERINE

Suferință și tărie / Katherine & Jay Wolf; trad.: Dana Dobre. - București: ACT și Politon, 2023

ISBN 978-630-303-113-2

I. Wolf, Jay

II. Dobre, Dana (trad.)

159.9

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

CUPRINS

<i>Prefață</i>	9
<i>Prolog: Nădejdea învinge</i>	15
1. Scaune invizibile cu rotile KATHERINE	21
2. O poveste nouă JAY	43
3. Rebeliunea veselă KATHERINE	61
4. Dezvoltarea posttraumatică JAY	75
5. Să ne întindem mâinile KATHERINE	91
6. Cunoscuți pe deplin, iubiți pe deplin JAY	105
7. Cum m-am eliberat de rușine KATHERINE	125
8. În sănătate și în boală JAY	143

9. Puterea lui „noi”	163
KATHERINE	
10. Cicatrici splendide	187
JAY	
11. Calea dinaintea noastră	205
KATHERINE	
12. Să așteptăm cu răbdare	225
JAY	
<i>Epilog: Viața bună/grea</i>	245
<i>Note</i>	251

PREFAȚĂ

Ai întâlnit vreodată oameni despre care ai știut că îți vor schimba întreaga viață? Când ne-am aflat pentru prima oară pe scenă alături de Katherine și Jay la Passion* 2017, asta am simțit. Am avut impresia că este pe cale să se producă o schimbare radicală – nu numai în acel moment, în viața celor 50.000 de oameni aflați în jurul podiumului, ci *prin* acel moment care avea să schimbe o generație. Și exact asta s-a întâmplat.

Nu era pentru prima dată când Katherine și Jay fuseseră la o reuniune Passion. Cu câțiva ani înainte, în 2013, viața le fusese puternic marcată de conștientizarea faptului că suferința lor putea fi folosită întru slava lui Dumnezeu. Trăiau o renaștere glorioasă bazată pe uluitoarea convingere că durerea lor avea un scop. Acum, patru ani mai târziu, țineau un discurs la același eveniment, pe același stadion, povestind înflăcărați despre călătoria lor prin suferință și pierdere

* Având la bază mărturisirea lui Isaia 28:6 („Pe calea judecăților Tale, Doamne, noi Te așteptăm; numele Tău și amintirea Ta erau nădejdea sufletului nostru.”), Passion există pentru a-l preaslăvi pe Dumnezeu făcându-i pe studenți să se unească în rugăciune pentru trezirea spirituală. De la începuturile ei în 1995, mișcarea Passion a avut o misiune unică: să cheme studenții din toate campusurile din țară și din lume să trăiască în numele lui Iisus. (n. red.)

– nu ca victime, ci ca cei care ieșiseră învingători prin puterea lui Dumnezeu.

Am întâlnit puțini oameni asemenea prietenilor noștri Katherine și Jay. În ciuda situației lor, continuă să aleagă cu încăpățănare bucuria. Katherine este una dintre persoanele cele mai pozitive, mai pline de nădejde de pe planetă, gata oricând să îi încurajeze pe cei din jur. Ca să nu mai spunem că e puternică! Cine altcineva a mai suferit un accident vascular la nivelul trunchiului cerebral în urma căruia să rămână parțial paralizat și în scaunul cu rotile, și totuși să insiste și acum să stea în picioare atunci când se roagă la biserică? Și cine poate să descrie pe deplin bunătatea și îndrumarea serviabilă ale lui Jay Wolf? Luați separat, sunt magnifici, dar împreună reprezintă o forță colosală în slujba împărăției lui Dumnezeu.

Credem că Cel de Sus îi folosește pe Katherine și Jay într-un mod extraordinar pentru a schimba felul în care oamenii își percep suferința și durerea. Ei distrug marea minciună care spune că o viață fără durere este singura viață în care există bucurie, schimbând perspectiva conform căreia cel Atotputernic creează și aduce binele numai acolo unde nu există greutate și suferință.

Vedem în Scriptură că Dumnezeu are obiceiul să schimbe total modul în care se desfășoară lucrurile. Încă de la începutul creației, El a transformat ceva ce nu avea formă și conținut și a adus lumină în întuneric. Într-o clipă, a stabilit un precedent care se va regăsi în întreaga Scriptură: cu Dumnezeu, nu numai că transformarea este posibilă, ci acesta este și scopul Lui. Slăbiciunea devine putere. Înfrângerea devine victorie. Moartea devine viață. El este Dumnezeul mântuirii

și face acest lucru la toate nivelurile vieții și în destinul etern al sufletelor noastre. Iisus schimbă totul.

Însă, la fel ca în povestea lui Katherine și a lui Jay, nu avem mereu control asupra împrejurărilor. Nu putem plănui mereu fiecare rezultat sau situație. Dar asta nu ne face neputincioși. Chiar dacă suntem victimele unei lumi decăzute, putem fi victorioși întru Hristos. Ni s-a dat puterea de a depăși orice încercare sau necaz. Aceasta este semnificația versetelor 8 și 9 din Capitolul 4 al Epistolei a doua către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel: „În toate pătîmind necaz, dar nefiind striviți; lipsiți fiind, dar nu deznădăjduiți; prizoniți fiind, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu nimiciti”. Peste doar șapte versete, Pavel scrie cuvintele acestea: „De aceea nu ne pierdem curajul”.

Pavel repetă ceea ce le-a spus Iisus discipolilor Săi în Ioan 16:33: „Acestea vi le-am grăit ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea”. Aceasta este povestea lui Katherine și a lui Jay – au avut necazuri în lumea asta. Cu toții putem spune amin în fața problemelor. Dar iată ce face ca povestea lor să fie atât de impresionantă: suferința nu este ceva ce trebuie evitat. Nu este sfârșitul poveștii. De fapt, după cum spune adesea Katherine, este începutul.

Despre asta e vorba în *Suferință* și tărie. Fiecare capitol se concentrează pe redefinirea poveștii noastre de viață, prin mărinimia lui Iisus. La finalul cărții te vei alege cu mai multă speranță și mai multă putere, care vor constitui o nouă temelie a vieții tale care va rezista cu fermitate în toate împrejurările vieții.

Katherine și Jay Wolf sunt niște purtători minunați ai acestui mesaj și suntem convinși că *Suferință* și tărie are potențialul de a schimba totul. Katherine și Jay nu ne vorbesc despre perfecțiunea lor, ci despre slăbiciunea lor care a suferit o transformare. Au cunoscut bogăția și răsplata bătațiilor grele. Au răzbit marcați, dar au rămas în picioare, răniți, dar victorioși. Și, deși peisajul vieții lor s-a schimbat semnificativ, planul lui Dumnezeu pentru ei nu s-a schimbat deloc. Acesta a rămas la fel de cert și azi ca în clipa care a precedat atacul cerebral al lui Katherine, care i-a fost aproape fatal. Datorită acestui lucru, fiecare pagină din *Suferință* și tărie este un ecou al credinței în Dumnezeu.

Credem că Dumnezeu ne scoate intenționat în cale oameni care vor avea un impact imediat și tangibil asupra noastră, schimbându-ne pentru totdeauna traiectoria vieții. În cazul nostru, acei oameni au fost Katherine și Jay, și credem că Dumnezeu i-a creat pentru a fi două dintre cele mai semnificative glasuri pentru poporul Lui. Mult prea mult timp, biserica i-a lăsat de izbeliște pe cei care se roagă pentru o minune în viața lor și care au rămas, aparent, fără răspuns și cu dizabilități, făcându-i să se simtă ca și cum credința lor nu fusese suficient de puternică și acum trebuiau să accepte visuri mai puțin îndrăznețe legate de scopurile și planurile lui Dumnezeu. Katherine și Jay îți oferă perspectiva opusă, deoarece trăiesc cu credința că datorită dizabilității, și nu în ciuda ei, Dumnezeu își face cunoscută voința și aduce mare slavă numelui Său.

Ne bucurăm nespun că, odată instalați în această parte a țării, Katherine și Jay au considerat Biserica Passion City ca fiind biserica lor. Este unul dintre cele mai mari privilegii din această perioadă a vieții să urmărim de aproape cum

Dumnezeu continuă să confirme, în căsnicia și în familia lor, adevărul din Epistola întâia către Tesaloniceni a Sfântului Apostol Pavel: (1 Tesaloniceni 5:24): „Credincios este Cel care vă cheamă. El va și îndeplini”.

Dacă nu i-ai cunoscut încă, să știi că te vei îndrăgosti de prietenii noștri, deoarece frumusețea, umorul și sinceritatea lor sunt impregnate în fiecare pagină. Pe măsură ce te vor îndruma, credem că ceea ce ai considerat cândva a fi durere poate să devină o piatră de temelie importantă pentru tine. Suferința ta din prezent s-ar putea transforma în cea mai bună cale de acces către o lume distrusă și disperată.

Katherine și Jay sunt mărturia acestui adevăr, alegând cu îndrăzneală să își privească suferința ca pe un „necaz ușor și trecător” care le aduce „o slavă veșnică covârșitoare” care anulează orice încercare și orice chin (II Corinteni 4:17). Ei învață să *sufere cu tărie*, iar noi suntem cât se poate de onorați să le fim alături în călătoria lor.

Dă pagina și pregătește-te să începi un mod de viață cu totul nou.

*Louie și Shelley Giglio, pastori ai Bisericii Passion City
și cofondatori ai Mișcării Passion*

PROLOG

NĂDEJDEA ÎNVINGE

Jay

Poveștile noastre sunt magnifice. Sunt și dureroase, nedrepte, înspăimântătoare și aproape întotdeauna foarte diferite de cum credeam că vor fi. Cu toate acestea, se pare că tocmai episoadele anevoioase ar putea fi mijloacele prin intermediul cărora se dezvăluie cel mai bine măreția.

Acum mai bine de un deceniu, într-o zi ca oricare alta, viața pe care o știam s-a schimbat pentru mine și Katherine în doar câteva minute. La vârsta de 26 de ani, Katherine a suferit un accident vascular catastrofal la nivelul trunchiului cerebral, care i-a răpit capacitatea de a merge, de a vorbi și chiar de a mânca. Nu mai putea să locuiască în casa noastră și nici să fie mamă pentru fiul nostru de șase luni, așa cum își dorea. Iar după acest dezastru, m-am trezit că trebuie să îndeplinesc roluri cu totul noi la care nu mi-am imaginat niciodată că m-aș putea înhăma. Eram în continuare soțul lui Katherine, este adevărat, dar eram în același timp și îngrijitor și activist în domeniul sănătății. Toate aspirațiile pe care

le aveam în călătoria noastră – un alt copil, o carieră nouă, un capitol nou în viață, speranțe peste speranțe pentru viața pe care credeam că o vom avea – au rămas atârinate de un fir foarte subțire.

În prima noastră carte, *Nădejdea vindecă**, ne-am spus povestea despre pierderea copleșitoare și dragostea învingătoare care au urmat acestui eveniment care ne-a schimbat viața. În *Suferință și tărie*, schițăm evoluția de la ceea ce ni s-a întâmplat la lecțiile pe care le-am învățat pe parcurs și la comorile pe care le-am descoperit în cele mai negre clipe. Suferința profundă la o vârstă fragedă ar putea să pară o tragedie – atâta potențial, atâtea visuri, toate spulberate într-o clipită. Dar, pe măsură ce ne-am călit prin experiențele avute și am vorbit despre ele în anii care au urmat, ne-am dat seama că povestea noastră este un microcosmos, parte al unuia mult mai mare, o poveste care este spusă prin intermediul vieții noastre – o poveste despre lucruri distruse care s-au vindecat și despre lucruri aproape pierdute care au revenit la viață. Aceasta este, în esență, povestea lui Dumnezeu în lume – o lume pe care o ține în brațe, o vindecă și pentru care speră.

Suferința omenească îmbracă foarte multe forme, și putem fi tentați să facem un clasament a ceea ce merită să fie considerat o suferință „reală”. Dar nu ne chinuim cu toții să trăim cu lucruri pe care nu le-am ales? Suferința în forma ei cea mai simplă vine din diferența dintre ceea ce am crezut că va fi și ceea ce este. Această tensiune ne poate zgudui până în străfunduri, indiferent dacă este vorba despre pierderea

* Carte apărută cu acest titlu la editura ACT și Politon, București, 2020, atât în format tipărit, cât și în format audio și electronic. (n. red.)

unui job sau despre un diagnostic medical dur, despre o despărțire urâtă, despre rezolvarea unei dificultăți financiare ori despre pierderea unei persoane dragi. Faptul că suntem oameni ne plasează pe fiecare dintre noi undeva în această gamă a durerii, iar marea ironie este că ne izolăm adesea spunând: „Durerea mea este atât de mare, încât *nimeni* nu poate înțelege” sau, dimpotrivă: „Durerea mea este atât de nesemnificativă, încât *nimănui* nu i-ar păsa”.

Adevărul este că experiențele care par cele mai personale – ca și cum *nimeni altcineva* nu le-ar pricepe – sunt experiențele cele mai comune din viață. Durerea și necazurile pe care le-am suferit ne-au ajutat pe mine și pe Katherine să înțelegem că suferința este pur și simplu suferință și că, de fiecare dată, se poate suferi cu tărie. Viața ne *definește*, dar suferința ne *redefinește*. În cele din urmă, nădejdea ne *face mai buni*, transformându-ne din interior în moduri pe care nu ni le-am fi imaginat niciodată.

Fiecare persoană este definită de o combinație unică de aspecte. Atunci când venim pe lume, identitatea noastră este definită de lucruri pe care nu le-am ales și pe care nu le putem schimba – familia, zestrea genetică, personalitatea. Mai departe, pe măsură ce mergem pe propria cale, ne definesc temerile, rănilile, dorințele. Toate aceste componente încep să prefigureze parametrii unici ai identității noastre, ai sufletului și ai drumului nostru spre viitor.

Dar, pe măsură ce trăim în această lume, pe măsură ce suferim și creștem, trecem prin situații care ating granițele a ceea ce ne-a definit până acum, care ne împing limitele și ni le redefinesc și care, câteodată, ne dau complet peste cap. Adevărata muncă, munca cea mai grea, este să aduni cioburile și să hotărâști cum să le lipești la loc. S-ar putea ca ceea

ce rezultă să nu mai funcționeze așa cum funcționa, dar ne poate încovoia, tensiona și schimba în moduri pe care ajungem să le prețuim mai mult. Oricât de mult ne ferim de suferință, ea are potențialul de a ne arăta cine suntem și cine este Dumnezeu, în moduri care ne schimbă considerabil felul în care ne trăim viața. Putem dobândi o înțelepciune prețioasă și o apreciere mai mare pentru viața care ne-a fost dată atunci când învățăm să suferim într-un mod pozitiv – nu ca victime, ci ca învingători.

Presupunem că ții în mână această carte pentru că ai trecut prin unele greutăți – poate niște greutăți foarte, foarte mari. Ne pare foarte rău pentru asta. Dar fiecare dintre noi are oportunitatea de a-și găsi împlinirea în situații pe care nu am fi visat niciodată să le trăim. După cum se spune adesea, nu putem controla împrejurările vieții, dar ne putem controla modul în care reacționăm în fața lor. Deși suferința cu tărie ne poate dezorienta și poate fi dureroasă la început, este o călătorie care promite un scop mai înalt, nădejde și bucurie.

Cartea aceasta este documentarea călătoriei pe care am ales să o facem în fiecare zi de când totul s-a schimbat. Vestea bună din povestea noastră, și din povestea ta, este că lucrurile sunt întotdeauna mai profunde decât par la prima vedere. Prin durerea noastră profundă, eu și Katherine am avut o experiență cu Dumnezeu și unul cu celălalt care a schimbat radical modul în care gândim și trăim. Un moment definitoriu a dus la redefinirea tuturor aspectelor – căsnicia noastră, credința, scopul, însăși viața noastră. Amândoi am dobândit o altă perspectivă și o putere supranaturală, nu în ciuda suferinței pe care am îndurat-o, ci datorită ei.

Lecțiile, dificultățile, puterea și nădejdea despre care vorbim în paginile ce urmează sunt ale noastre, dar și ale tale. Sunt ale oricui este dispus să slăbească strânsoarea asupra a ceea ce este prețios, pentru a primi ceva și mai valoros, și mai profund, și mai măreț. Nu trebuie ca suferința să fie sfârșitul poveștii; poate fi mai degrabă începutul uneia noi. Hai să ne spunem această poveste.

CAPITOLUL 1

SCAUNE INVIZIBILE CU ROTILE

Redefinirea limitărilor

Katherine

Nu-mi plac deloc hainele. Nu vreau să spun că mi-ar plăcea să stau dezbrăcată. De fapt, îmi pasă oarecum de ceea ce port în public – deși, dacă aș conduce eu lumea, pijamalele comode, de bunic, ar fi considerate foarte potrivite pentru a fi purtate zilnic. Vreau să spun că urăsc tot ceea ce presupun hainele. Mersul la cumpărături. Probatul. Spălatul. Agățatul pe umerăș. Șifonierele care stau să pleznească, dar în care nu găsești nimic de îmbrăcat! S-ar putea să am un pic de sindrom posttraumatic din copilărie, pe care mi-am petrecut-o în cabine de probă cu anumiți membri ai familiei cărora nu le dau numele și care categoric nu detestau hainele.

Dacă pe tine te pasionează hainele, bravo ție, dar mie nu mi-au adus niciodată bucurie și, în general, îmi provoacă doar stres inutil. Având în vedere toate situațiile dificile prin care am trecut și toate provocările pe care le-am depășit,

mă întreb: *De ce naiba nu pot să mă îmbrac ușor? De ce mă simt împietrită? Sunt fată mare! Ar trebui să-mi pot pune chi-loții ca o fată mare și să fac și alte lucruri pline de curaj, ca de exemplu să-mi pun tricoul și pantalonii, tot ca o fată mare.* Dar niciodată nu mi se pare ușor.

Câteodată este mai greu să te mobilizezi pentru problemele zilnice ale vieții decât pentru cele mari. Presupun că suntem cu toții plini de contradicții în acest sens. Și, ca să fiu sinceră, micuțul nostru bungalou californian are dulapuri potrivite mai degrabă pentru hainele de păpuși, așa că imaginează-ți cum aş arăta eu, cu echilibrul meu precar și cu vederea dublă, cocoțată pe vârfuri pe un taburet ca să înșfac accesoriul perfect de pe raftul de sus la care nu pot să ajung. Aproape că am murit din cauza unui atac cerebral; nu am să mor de dragul modei!

Închipuie-ți ce încântată am fost atunci când, în urmă cu câțiva ani, am auzit despre un concept revoluționar, numit „garderobă capsulă”. Practic, sunt vreo 12 articole de îmbrăcăminte care se potrivesc unele cu altele. Iei o combinație – de preferat, nu trei tricouri; mai degrabă o combinație care să îți acopere întregul corp – și ești gata! Acest gen de garderobă foarte organizată presupune să te gândești bine la început, să selectezi totul, să asortezi și să combini, dar face ca alegerile de zi cu zi să fie foarte simple.

Am auzit că mulți CEO renumiți folosesc o tactică similară. Ființele umane nu pot lua prea multe decizii într-o zi, așa că acești oameni de afaceri aleg să poarte cam același lucru tot timpul, astfel încât să-și păstreze capacitatea de decizie pentru lucrurile care contează un pic mai mult. Aleg să pună limite unui domeniu al vieții lor, pentru a se putea ocupa mai bine de altele.

Eu nu sunt CEO, dar mi se pare o idee genială! Am și acum un șifonier plin cu haine cumpărate la întâmplare – nu prea mă pricep nici să le triez –, dar Jay mă ajută să îmi organizez capsula limitată în fiecare săptămână și a fost surprinzător de util. Nu mă mai tem de șifonierul meu. Dacă hainele s-ar spăla mai apoi singure și s-ar agăța pe umeraș, aș fi fanul numărul unu, dar nimic nu e perfect.

Contrar celor mai egocentrice și mai consumeriste laturi ale noastre, nu avem nevoie de acces permanent la toate opțiunile posibile și la toate articolele posibile produse vreodată pentru a fi mulțumiți. Însă epoca digitală ne-a oferit acces imediat la toate informațiile din lume și la un șir nesfârșit de idei la îndemână. Ne spune că totul ar trebui să ne stea la dispoziție. Cum ar putea ca mai puțin să însemne de fapt mai mult?

Cultura și gândirea noastră se opun în totalitate acestei tendințe, deși, în realitate, nici nu ne putem evalua toate opțiunile, darămite să facem cea mai bună alegere. Suntem paralizați de abundență. Mai mult înseamnă mai mult, iar mai mult este evident prea mult! Mintea noastră, la fel ca șifonierele, dă pe dinafară de lucruri de care nu vom mai avea niciodată nevoie, dar pe care le păstrăm pentru orice eventualitate. Nu știm niciodată când am putea fi invitați la un alt eveniment Kentucky Derby, la care să fie obligatorie ținuta elegantă! Și ar fi util, firește, dacă am studia cu atenție fiecare #legat de #KentuckyDerby, #pălăriimariciudate, #cai, #viațalațară, #biscuiți – știi cum decurge călătoria virtuală în vizuina de iepure. Așa că păstrăm pălăria uriașă și înzorzonată pentru eventualitatea aceea unică și mergem mai departe, dar făcând asta nu mai vedem lucrurile de care

avem efectiv nevoie pentru a putea funcționa, darămite să mai și prosperăm, în viața de zi cu zi.¹

Ideea de a ne limita opțiunile pentru a putea înflori este bună nu doar pentru deciziile în afaceri sau alegerile privind moda. Uneori, cea mai strălucită creativitate și mai folositoare claritate poate rezulta din constrângeri. Flannery O'Connor scrie: „Arta își transcende limitele numai atunci când nu le depășește”.² Ceea ce la început pare o perspectivă mărunță și îngustă, conduce în final către un mod de viață mai vast. Totuși, nu ajungem la plenitudine fără să ne îndreptăm mai întâi atenția înspre interior.

Înainte să pot mânca din nou după atacul cerebral, mă torturam în chip bizar uitându-mă la emisiuni TV de gătit. Era o lume fantastică prin intermediul căreia puteam să mă bucur indirect de mâncare. Și, sincer, cui nu îi place o emisiune bună despre gătit, mai ales dacă i se adaugă dramatism, impunându-li-se concurenților un scenariu specific neplăcut sau folosirea unui ingredient cu totul la întâmplare? Kimchi – hai să gătim! Cerneală de sepie să fie! Momیțe? *Ce sunt astea?* Și acum, la cratiță, bucătari! Iar acești artiști geniali iau un ingredient la întâmplare și fac din el ceva interesant, cu totul nou și, să sperăm, și delicios. Apoi, noi, bucătarii de acasă, ne simțim inspirați să pornim în propria călătorie culinară, holbându-ne buimaci într-un frigider gol, în ciuda faptului că mergem aproape zilnic la magazin. Realitatea nu ne mai inspiră atât de mult. Am *brânză filată, ketchup, zeamă de la murături și o ceapă foarte veche. Aș putea face un soi de aperitiv? Ce-ar fi să le fierb?*

O viață înfloritoare fără să ne depășim limitele nu se obține rapid și nici ușor; este nevoie de mult exercițiu. Dar, cu timpul, redefinirea constrângerilor ca oportunități în loc

de bariere ne ajută să ne extindem gândirea așa cum nu ne-am fi imaginat altfel. Limitele ne obligă și să privim cu mai multă claritate ceea ce rămâne. Ne fac să scotocim în fundul frigiderului care este viața noastră și să găsim ceva ce nu am știut niciodată că avem și nu am știut niciodată că ne trebuie. Și, după ce îl găsim, ne gândim la modalități noi și mai bune de a ne folosi de el. Atunci când amestecăm toate aceste părți din noi – cele neglijate, cele suprasolicitate și cele pe care nu am știut niciodată că le avem –, ajungem într-un punct în care nu numai că supraviețuim, ci prosperăm în viață.

Scaune invizibile cu rotile

Poate te întrebi de ce un capitol despre limitări, scris de o femeie cu dizabilități, a fost până acum numai despre haine și mâncare. Păi, în principal pentru că, dacă aș fi vorbit de la început despre dizabilități, ai fi putut să sari la capitolul următor! Și, dacă ai fi sărit, atunci ai fi ratat o idee importantă: *toți* avem dizabilități. Niciunul dintre noi nu are acces nelimitat la ce își dorește sau la viața perfectă pe care o are în plan. Suntem constrânși de căsnicia noastră sau de faptul că suntem singuri, de copiii noștri sau de faptul că nu avem copii, de obligațiile sau de datoriile noastre, de obstacole reale sau imaginare. Nimeni nu vine pe lume și nici nu o părăsește fără să se simtă limitat de ceva. Unii dintre noi suntem într-un scaun cu rotile în plan fizic, dar cu toții avem un scaun cu rotile invizibil înăuntrul nostru. Nimeni nu poate să trăiască de unul singur. Avem nevoie de Dumnezeu și unii de alții.